

BX 280
MS
v. 120

MAXIMAS

DE

LA SABIDURIA.

PROBERBIA SALOMONIS.

CAPITULO I.

1 Parabolæ Salomonis. 2. Ad sciendam sapientiam & disciplinam: 3 ad intelligenda verba prudentiæ, & suscipiendam eruditio nem doctrinæ, justitiam & judicium & æquitatem: ut detur parvulis astutia, adolescenti scientia & intellectus.

7. Timor Domini principium sapientiæ. Sapientiam, atque doctrinam stulti despiciunt.

CAP. III.

5. Habe fiduciam in Domino ex toto corde tuo, & ne initaris prudentiæ tuæ. &

6. In omnibus viis tuis cogita illum, ipse diriget gresus tuos.

004525

loquendum, sentiet mala.

FONDO EMETERIO
VALVERDE Y TELLEZ

12. Quem diligit Dominus corripit: & quasi pater in filio complacet sibi.

13. Beatus homo, qui invenit sapientiam, & qui afluuit prudentia:

CAP. IV.

1. Audite filii disciplinam patris, & attendite ut sciatis prudentiam.

5. Posside sapientiam; posside prudentiam. 8 Arripe illam, & exaltabit te: glorificaberis ab ea, cum eam fueris amplexatus.

CAP. VII.

4. Dic sapientiae soror mea es: & prudentiam voca amicam tuam.

CAP. VIII.

11. Melior est sapientia cunctis pretiosissimis: & omne desiderabile ei non potest comparari.

CAP. X.

9. Qui ambulat simpliciter ambulat confidenter: qui autem depravat vias suas manifestus erit.

19. In multiloquio non deerit peccatum: qui autem moderatur labia sua prudentissimus est.

23. Quasi per risum stultus operatur scelus: sapientia autem est viro prudentia.

24. Quod timet impius veniet super eum: desiderium suum justis dabitur.

27. Timor Domini apponet dies: & anni impiorum breviabuntur.

CAP. XI.

9. Ubi fuerit superbia, ibi erit & contumelia: ubi autem est humilitas, ibi & sapientia.

CAP. XII.

1. Qui diligit disciplinam, diligit scientiam: qui autem odit increpationes, insipiens est.

15. Via stulti recta in oculis ejus: qui autem sapiens est audit consilia.

16. Fatuus statim indicat iram suam: qui autem dissimulat injuriam, callidus est.

21. Non contrastabit justum quidquid ei acciderit: impii autem replebuntur malo.

CAP. XIII.

3. Qui custodit os suum, custodit animam suam: qui autem inconsideratus est ad loquendum, sentiet mala.

4. Vult & non vult piger: anima autem operantium impinguabitur.

10. Inter superbos semper jurgia sunt: qui autem agunt omnia cum consilio reguntur sapientia.

11. Substantia festinata minuetur: quæ autem paulatim collitur manu, multiplicabitur.

18. Aegestas & ignominia ei, qui deserit disciplinam: qui autem acquiescit arguenti, glorificabitur.

24. Qui parcit virgæ, odit filium suum: qui autem diligit illum, instanter erudit.

CAP. XIV.

2. Ambulans recto itinere, & timens Deum despicitur ab eo, qui infami graditur via.

13. Ritus dolore miscebitur, & extrema gaudii luctus occupat.

16. Sapiens timet, et declinat a malo: stultus transiliit, & confidit.

29. Qui patiens est, multa gubernatur prudentia: qui autem impatiens est, exaltat stultitiam suam.

31. Qui calumniatur egentem, expro-

brat factori ejus: honorat autem eum, qui miseretur pauperis.

34. Iustitia elevat gentem: miseros autem facit populos peccatum.

CAP. XV.

18. Vir iracundus provocat iras: qui patiens est mitigat suscitas.

20. Filius sapiens lætitiat patrem: & stultus homo despicit matrem suam.

CAP. XVI.

25. Est via quæ videtur homini recta & novissima ejus ducunt ad mortem.

32. Melior est patiens viro forti: & qui dominabitur animo suo, expugnatore urbium.

CAP. XVIII.

3. Impius, cum in profundum venerit peccatorum, contemnit: sed sequitur eum ignominia & oprobrium.

13. Qui prius respondet quam audiat, stultum se esse demonstrat, & confusione dignum.

24. Vir amabilis ad societatem, magis amicus erit quam frater.

14. Spiritus viri sustentat imbecillitatem suam: spiritum ad irascendum facilem quis poterit sustinere?

CAP. XIX.

26. Qui affligit patrem, & fugat matrem, ignominiosus est & infelix.

CAP. XX.

3. Honor est homini qui separat se a contentionibus: omnes autem stulti miscentur contumeliis.

CAP. XXII.

1. Melius est nomen bonum quam divitiae multae, super argentum & aurum, gratia bona.

6. Proverbium est: Adolescens juxta viam suam etiam cum senuerit non recedet ab ea.

24. Noli esse amicus homini iracundo, neque ambules cum viro furioso.

CAP. XXIII.

22. Audi patrem tuum, qui genuit te, & ne contemnas cum senuerit mater tua.

23. Omni custodia serva cor tuum, quia ex ipso vita procedit.

CAP. XXIV.

17. Cum ceciderit inimicus tuus ne gaudes, & in ruina ejus ne exultet cor tuum.

CAP. XXVII.

2. Laudet te alienus, & non os tuum: extraneus & non labia tua.

CAP. XXVIII.

14. Beatus homo, qui semper est pavidus: qui vero mentis est duræ, corruet in malum.

CAP. XXIX.

1. Viro, qui corripiet dura cervice contemnit, repentinus superveniet interitus: & eum sanitas non sequetur.

23. Superbum sequitur humilitas: & humilem spiritu suscipiet gloria.

ECCLESIASTES.**CAP. I.**

2. Vanitas vanitatum, dixit Ecclesiastes: vanitas vanitatum & omnia vanitas.

15. Perversi difficile corrigitur, & stultorum infinitus est numerus.

CAP. VII

3. Melius est ire ad domum luctus quam ad domum convivii in illa enim finis cuncto-

rum admonetur hominum, & vivens cogitat quid futurum sit.

5. Cor sapientium ubi tristitia est, & cor stultorum ubi lætitia.

9. Melior est finis orationis quam principium. Melior est patiens arrogante.

CAP. IX.

12. Nescit homo finem suum: sed sicut pisces capiuntur hamo. . . . sic capiuntur homines in tempore malo.

CAP. X.

2. Cor sapientis in dextera ejus, & cor stulti in sinistra illius.

14. Stultus verba multiplicat.

CAP. XI.

9. Lætare ergo juvenis in adolescentia tua, & in bono sit cor tuum in diebus juventutis tuæ, & ambula in viis cordis tui, & intuitu oculorum tuorum: & scito quod pro omnibus his adducet te Deus in iudicium.

10. Adolescentia enim & voluptas vanity sunt.

deas, & in ruina ejus ne exultet cor tuum.

CAP. XII.

1. Memento Creatoris tui in diebus juventutis tuæ, antequam veniat tempus afflictionis, & appropinquent anni de quibus dies: Non mihi placent.

ECCLESIASTICUS.

CAP. I.

12. Timor Domini delectabit cor, & dabit lætitiam & gaudium, & longitudinem aierum.

18. Religiositas custodiet & justificabit cor, jucunditatem atque gaudium dabit.

33. Fili concupiscens sapientiam, conserva justitiam, & Deus præbebit illam tibi.

CAP. XI.

1. Fili accedens ad servitutem Dei, sta in justitia & timore, & prepara animam tuam ad temptationem.

16. Væ his, qui perdidérunt sustinétiam, & qui derelinquérunt vias rectas, & diverterunt in vias pravas.

CAP. III.

5. Sicut qui thesaurizat, ita & qui honorificat matrem suam.

6. Qui honorat patrem suum, jucundabitur in filiis, & in die orationis suæ exaudietur.

9. In opere & sermone, & omni patientia honora patrem tuum, ut superveniat tibi benedictio ab eo, & benedictio illius in novissimo maneat.

12. Ne glorieris in contumelia patris: non enim est tibi gloria ejus confusio

13. Gloria enim hominis ex honore patris sui, & dedecus filii pater sine honore.

23. Altiora te ne quæsieris, & fortiora te ne scrutatus fueris: sed quæ præcepit tibi Deus cogita semper, & in pluribus operibus ejus ne fueris curiosus.

23. Non est enim tibi necessarium, ea quæ abscondita sunt, videre oculis tuis.

25. Plurima super sensum hominum ostensa sunt tibi.

CAP. IV.

7. Congregationi pauperum affabilem te facito, & presbytero humilia animam tuum, & magnato humilia caput tuum,

deas, & in ruina ejus ne exultet cor tuum.

13

1. Fili eleemosinam pauperis ne defraudes, & oculos tuos ne transvertas a paupere.

34. Noli citatus esse in lingua tua: & remissus in operibus tuis.

35. Noli esse sicut leo in domo tua evertens domesticos tuos.

CAP. V.

4. Ne dixeris: Peccavi, & quid mihi accedit, triste?

5. De propitiato peccato noli esse sine metu, neque adiicias peccatum super peccatum.

8. Non tardes converti ad Dominum & ne differas de die in diem.

CAP. VI.

5. Verbum dulce multiplicat amicos, & mitigat inimicos,

18. Fili a inventute tua excipe doctrinam, & usque ad canos invenies sapientiam.

37. Cogitatum tuum habe in præceptis Dei, & in mandatis illius maximè assiduus esto: & ipse dabit tibi cor, & concupiscentia sapientiae dabitur tibi.

CAP. VII.

15. Noli verbosus esse in multitudo
presbyterorum, & non iteres verbum in ora-
tione tua.

39. Non te pigeat visitare infirmum: e-
his enim in dilectione firmaberis.

CAP. VIII.

1. Non litiges cum homine potente, n-
forte incidas in manus illius.

6. Ne despicias hominem avertente-
se á peccato, neque impropores ei: memen-
to quoniam omnes in correptione sumus.

7. Ne despicias narrationem presbyte-
rorum sapientium, & in proverbiis eorum
conversare.

22. Non omni homini cor tuum mani-
festes.

CAP. IX.

8. Averte faciem á muliere compta,
ne circunspicias speciem alienam.

CAP. X.

6. Omnis injuriæ proximi ne memine-
ris, & nihil agas in operibus injuriæ.

7. Odibilis coram Deo est & hominibus
superbia.

15. Initium omnis peccati est superbia.

21. Memoriam superborum perdidit
Deus, & reliquit memoriam humilium sensu-

26. Noli despicere hominem justum pau-
perem, & noli magnificare virum peccato-
rem divitem.

CAP. XI.

2. Non laudes virum in specie sua, ne-
que spernas hominem in viso suo.

8. Priusquam audias non respondeas
verbum: & in medio sermonum ne adjicias
loqui.

14. Bona & mala, vita & mors, pau-
pertas & honestas á Deo sunt.

CAP. XII.

1. Si beneficeris scito cui beneficeris.

2. Benefac justo, & invenies retribu-
tionem magnam: & si non ab ipso, certe á
Domino.

CAP. XIII.

1. Qui tetigerit pisces inquinabitur ab
ea: & qui communicaverit superbo, induet
superbiæ.

9. Humiliare Deo, & expecta manus
ejus.

18. Omni vita tua dilige Deum & in-
voca illum in salute tua.

21. Si communicabit lupus agno aliquando, sic peccator justo.

CAP. XV.

20. Oculi Domini ad timentes eum, & ipse agnovit omnem operam hominis.

21. Nemini mandavit impié agere, & nemini dedit spatium peccandi.

CAP. XVI.

3. Melior est unus timens Deum, quam mille filii impii.

CAP. XVII.

17. Nonne ecce verbum super datum bonum? Sed utraque cum homine justificato.

22. Non impediaris orare semper, & ne verearisi usque ad mortem justificari.

23. Ante orationem prepara animam tuam: & nolli esse quasi homo qui tentat Deum.

25. Memento paupertatis in tempore abundantiæ, & necessitatum paupertatis in die divitiarum.

27. Homo sapiens in omnibus metuet, & in diebus delictorum attendet ab inertia.

30. Post concupiscentias tuas non eas, & à voluntate tua avertere.

CAP. XIX.

10. Audisti verbum adversus proximum tuum? commoriatur in te.

14. Corripe proximum, ne forte iteret.

15. Corripe amicum: sœpe enim fit commissio.

21. Melior est homo, qui minuitur sapientia, & deficiens sensu in timore, quam qui abundat sensu, & transgreditur legem Altissimi.

27. Amictus corporis, & risus dentium, & ingresus hominis enuntiant de illo.

CAP. XX.

6. Est tacens non habens sensum loquelæ: & est tacens sciens tempus aptum.

13. Sapiens in verbis seipsum amabilem facit: gratiæ autem fatuorum effundentur.

29. Sapiens in verbis producit se ipsum, & homo prudens placebit magnatis.

CAP. XXI.

1. Fili peccasti? non adiicias iterum sed & de pristinis deprecare ut tibi dimittantur.

2. Quasi á facie colubri fuge peccata,
& si acceseris se ad illa, suscipient te.
7. Qui odit correptionem vestigium est
peccatoris.
23. Fatuus in risu exaltat vocem suam:
vir autem sapiens vix tacitē ridebit.

CAP. XXII.

11. Modicum plora supra mortum, quo-
niā requievit.
14. Cum stulto ne multa loquaris &
cum insensato ne abieris.

CAP. XXV.

3. Tres species odivit anima mea: pau-
perem superbū: divitem mendacem: senem
fatum.
5. Quæ in juventute tua non congre-
gasti, quomodo in senectute tua invenies?

CAP. XXVIII.

28. Sepi aures tuas spinis, linguam ne-
quam noli audiri, & ori tuo facito ostia.

CAP. XXIX.

15. Conclude eleemosinam in corde pau-
peris, & hæc pro te exorabit ab omni malo.

CAP. XXX.

1. Qui diligit filium suum, assiduat illi
flagella, ut lactetur in novissimo suo.
12 Curva cervicem filii in juventute,
& tunde latera ejus dum infans est, ne for-
té induret.
8. Equus indomitus evadit durus, & fi-
lius remissus evadet preceps.
22. Tristitiam non des animæ tuæ, &
non affligas temetipsum in consilio tuo.
26. Zelus & iracundia minunt dies, &
ante tempus senectam adducet cogitatus.

CAP. XXXII.

24. Fili sine consilio nihil facias, & post
factum non poenitebis.

CAP. XXXIII.

1. Timenti Dominum non occurrent ma-
la, sed in tentatione Deus illum conservabit,
& liberabit á malis.
23. In omnibus operibus tuis præcelens
esto.
25. Panis & disciplina & opus servo.

CAP. XXXVII.

20. Ante omnia opera verbum verax

præcedat te, & ante omnem actum consilium stabile.

15. Cum viro sancto assiduus esto, quem cumque cognoveris observantem timorem Dei.

34. Propter crapulam multi obierunt. qui autem abstinentis est, adiicit vitam.

CAP. XXXVII.

9. Fili in tua infirmitate ne despicias te ipsum, sed ora Deum, & ipse curabit te.

CAP. XLI.

10. Omors quam amara est memoria tua, homini pacem habenti in substantiis suis.

15. Curam habe de bono nomine: hoc enim magis permanebit tibi, quam mille thesauri pretiosi & magni.

CAP. XLII.

12. Omni homini noli intendere in specie: & in medio mulierum noli commorari.

13. De vestimentis enim procedit tinea, & a muliere iniquitas viri.

Finem loquendi pariter omnes audiamus: *Deum time: & mandata ejus observa: hoc est enim omnis homo.*

Eccles. c. XII. V. 13.

DOCTRINA DE CRISTO.

Diliges Dominum Deum tuum ex toto corde tuo, & in tota anima tua, & in tota mente tua. Hoc est maximum, & primum mandatum. Secundum autem simile est huic: Diliges proximum tuum sicut te ipsum. In his duobus mandatis universa lex pendet, & Prophetæ.

Diligite inimicos vestros, benefacite his, qui oderunt vos: & orate pro persecutibus, & calumniantibus vos:

Omnia ergo quæcumque vultis ut faciant vobis homines, & vos facite illis: hæc est enim Lex, & Prophetæ.

Quærite primum Regnum Dei, & justitiam ejus, & hæc omnia adjicientur vobis.

Quid proderit homini, si lucretur mundum totum, & detrimentum animæ suæ faciat?

Intrate per angustam portam, quia lata porta, & spatiosa via est, quæ ducit ad perditionem, & multi sunt, qui intrant per eam.